

שפה וחברה

בין הגלובלי לפרטי: השתקפות הגלובליזציה בבחירת שמות פרטיים לילדים יהודים בישראל מתחילת המילניום

אושרי זיגלבוים¹

היחס בין שפה לבין חברה מתבטא, בין היתר, בשינויים בדפוסי בחירת השמות הפרטיים בחברה מסוימת. אלה משקפים שינויים חברתיים-תרבותיים. תהליך הגלובליזציה הוא חלק בלתי נפרד מהחיים בעולם המערבי ובישראל במאה ה-21. במחקר המסוכם כאן התמקדת בשינוי זה תוך בחינת האופן שבו הוא בא לידי ביטוי בנימוקים לבחירת שמות פרטיים בישראל. המחקר המתואר כאן מקשר בין שני תחומים - שמות פרטיים וגלובליזציה. אעסוק בקצרה בכל אחד מן הנושאים הללו, בנפרד ובמשולב.

ייחודיותם של שמות פרטיים ונימוקי הבחירה בהם

במיון המורפולוגי של מילות השפה לחלקי דיבור, שייכים שם העצם הכללי (common noun) ושם העצם הפרטי (proper noun), כמו גם שם המספר ועוד, לקטגוריה של שמות העצם. יש הבדלים מהותיים בין שמות עצם פרטיים לבין שמות עצם כלליים. הבדלים אלה - מורפולוגיים, לקסיקליים ופונולוגיים - הם תלויי שפה ותרבות. כך, למשל, בעברית אמצעי הגזירה של שמות העצם הכלליים מוגבלים (שורש ומשקל, בסיס וצורן, חיבור שני בסיסים, שאילה מלעז), ואילו לשמות עצם פרטיים בעברית אין מגבלות גזירה כלשהן או העדפה לדרך גזירה מסוימת על פני אחרת. כך אפשר ששם עצם פרטי יהיה בלתי נתיח מורפולוגית, ייגזר לאחור, יומצא יש מאין, יושאל משפה זרה ועוד.² מבחינה סמנטית, שם העצם הפרטי שונה משם העצם הכללי בכך שבעוד שלשם העצם הכללי יש משמעות (המושג הסמנטי הנקשר בו), הרי לשם העצם הפרטי אין משמעות מושגית. הורים אמנם יכולים לנמק בחירתם בשם פרטי מסוים במשמעות המושגית של השם הכללי, לדוגמה בחירה בשם רז, אולי משום שמין היילוד לא היה ידוע לפני הלידה, אך אין בנימוק מסוג זה להעניק משמעות מושגית לשם הפרטי.³

אושרי זיגלבוים היא מורה ורכזת מקצוע הלשון בבית-הספר השש-שנתי 'כרמל זבולון' בקיבוץ יגור, וקיבלה תואר ראשון במסלול מצטיינים במכללת אורנים בחוג ללשון ולחינוך מיוחד. עבודתה לקראת תואר מוסמך נכתבה במסגרת החוג ללשון העברית באוניברסיטת חיפה, ועליה זכתה בפרס אפרא גורן. כיום היא דוקטורנטית במגמת הלשון העברית במסגרת בית הספר למדעי היהדות באוניברסיטת תל-אביב.

- 1 המאמר מבוסס על עבודת תזה שהוגשה לאוניברסיטת חיפה בהנחייתה של פרופסור מיכל אפרת, במסגרת לימודי מוסמך בלשון עברית (פברואר 2014).
- 2 אפרת, 2006: עמ' 56-57; אפרת, 2012: עמ' 74, 77, 80-81, 84.
- 3 אפרת, 2006: עמ' 63.

כל מהותו של השם הפרטי הוא ייחוד האובייקט לשם זיהויו (הצגה, תעודה), פנייה אליו (אבוקטיווי) ודיבור עליו (הצבעה ואזכור). שם העצם הפרטי מצביע על פרט מסוים באופן ישיר, ללא ציונו כאיבר בקבוצה. כלומר אנשים שונים הנושאים אותו שם שווים במסמן, אך זה כל המשותף להם. אין הם שותפים בתכונות או במאפיינים מסוימים, ולמעשה גם הנימוקים שהביאו את נותני השם לבחור בו עשויים להיות שונים תכלית שינוי זה מזה. מהבחינה זו, השם הפרטי הוא ייחודי.⁴

חוקרים שחקרו מתן שמות פרטיים הראו כי בבחירת שם לילד מעורבים נימוקים מורכבים ושונים, לשוניים, חברתיים ופסיכולוגיים. התחקות אחר הנימוקים הללו הכרחית לצורך מחקר השם הפרטי, שהרי התייחסות לשם הפרטי כאל תוצר שאין מאחוריו תהליך בחירה תוביל להכללות מוטעות, שעל בסיסן שמות פרטיים זהים יזכו לתיאור בלשני אחד, דבר שיהיה מוטעה.⁵ כל נימוק לבחירה יכול להוות גם נימוק לאי-בחירה, כלומר להימנעות.⁶ לפי חוק השמות בארץ,⁷ חובה לבחור שם ליילוד בסמוך ללידתו. כלומר ההימנעות בתהליך בחירת שם פרטי אינה עומדת לבדה אלא לצד ההחלטה על השם הנבחר. בחירה בשם פרטי מסוים והעדפתו על פני שם אחר עשויה להיות מונעת משינויים בערכי התרבות מצד אחד, ולשקף אותם מצד שני. כך שאם נבחן את ההיבטים החברתיים של הענקת שמות פרטיים ונשיאתם בחברה מסוימת, נוכל לקבל מדד לערכי התרבות של אותה חברה שבה הם מוענקים.⁸ בישראל משתקפים השינויים בערכי התרבות בדפוסי בחירת שמות פרטיים ליילודים בשלושה שלבים: (1) מעבר מהזדהות יהודית-גלותית להזדהות ציונית; (2) מעבר מהזדהות יהודית או מהזדהות ציונית להזדהות ישראלית-קולקטיווית; (3) מעבר מהזדהות ישראלית-קולקטיווית להזדהות גלובלית שבה נכללת גם ההזדהות האינדיווידואלית.⁹

גלובליזציה ומגע בין תרבות גלובלית לתרבות מקומית

הגלובליזציה הוגדרה ונחקרה מנקודות מבט שונות - כלכליות, מדיניות-פוליטיות, טכנולוגיות-תקשורתיות וחברתיות-תרבותיות. ההגדרה ששימשה אותי במחקר המוצג כאן היא רב תחומית ומתייחסת לגלובליזציה כאל תהליך שבו נוצרת תלות ודומות בין מדינות, תרבויות, כלכלות וחברות שונות באמצעות מסחר, הגירה והחלפת ידע ורעיונות. התרבות הגלובלית שמאפיינת תהליך זה נשענת על ערכי יסוד מערביים-חילוניים שהמרכזיים ביניהם הם חופש בחירה, שוק חופשי, אינדיווידואליות, חדשנות וסובלנות לשינויים, סובלנות למגוון דעות ואחידות תרבותית.¹⁰

אוסף כי לפי תאוריית מיזוג התרבויות (Transculturation), הגלובליזציה מונעת גם על ידי יחסי מרכז-פריפריה. מדובר ביחסים א-סימטריים שיוצרים תרבות חדשה דרך אנשים, סחורות, ורעיונות שנעים מכיוון הפריפריה (המדינות המתפתחות) נגד הזרם המרכזי המזוהה עם מדינות

4 Haarmann, 1989: עמ' 256; Zgusta, 1993: עמ' 734; Lehrer, 1994: עמ' 3372; Bright, 2003: עמ' 671; אפרת, 2006: עמ' 58-56; Ephratt, 2013: עמ' 767.

5 אפרת, 2006: עמ' 61; Ephratt, 2013: עמ' 769.

6 אדלר, 2006: עמ' 10.

7 חוק השמות התשט"ז (1956) סעיפים 4, 8-9.

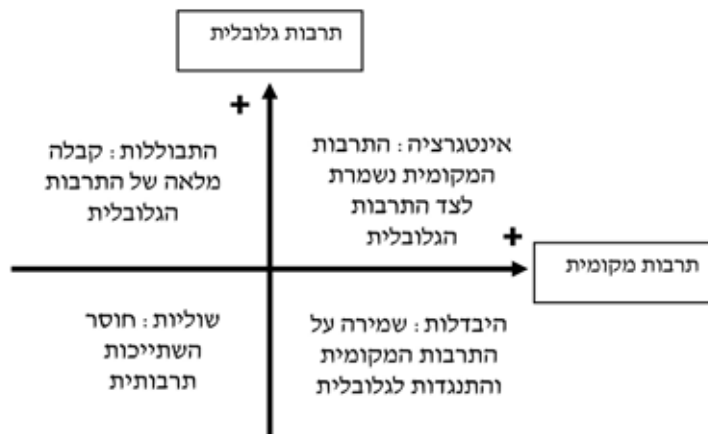
8 Miller, 1927: עמ' 585; Akinnaso, 1981: עמ' 59; Cooper, 1999: עמ' 13; שורצולד-רודריג וברנבוים, 2001: עמ' 465; מגד, 2002: עמ' ק"ב-קט"ו.

9 אלון, 1975; ויטמן, 1988; שטאל, 1995; מגד, 2002; נדב ושותפיו, 2008.

10 Arnett, 2002: עמ' 774; Erez & Gati, 2004: עמ' 591-592.

המערב שבראשן ארצות הברית.¹¹ חוקרים רבים¹² התייחסו לתוצאות הגלובליזציה בהיבט החברתי-תרבותי כאל דיכוטומיה של שתי תופעות מנוגדות: מצד אחד נוצרת האחדה חסרת תקדים שנובעת מהפריה בין תרבויות לאורך השנים, ומצד שני החברות האנושיות מתפרקות לקבוצות זהות מבודלות המשמרות תרבויות לאומיות כמעין אופוזיציה לתרבות הנכפית. לעומת זאת, יש חוקרים¹³ המבינים כי המפגש בין תרבות גלובלית לתרבות מקומית יכול להוביל גם לאינטגרציה בין שתי התרבויות, ולא רק לשתי הזדהויות תרבותיות מנוגדות. קרי¹⁴ מציעה הסתכלות רב ממדית המתייחסת לתוצאות הגלובליזציה כנעות על פני שני רצפים - האחד מונע על ידי התרבות המקומית, והשני על ידי התרבות הגלובלית. שני הרצפים משתלבים זה בזה ויוצרים כתוצאה מהגלובליזציה מודל של ארבע הזדהויות שונות המומחשות בתרשים שלהלן:¹⁵ (1) התבוללות, היינו קבלה מלאה של התרבות הגלובלית; (2) אינטגרציה, היינו שמירה על התרבות המקומית לצד אימוץ השפעות מהתרבות הגלובלית; (3) היבדלות, כשמירה על התרבות המקומית ודחייה של התרבות הגלובלית; (4) שוליות, שהיא חוסר השתייכות תרבותית.

הזדהויות אפשריות בעקבות מגע עם התרבות הגלובלית

בישראל המגמה הגלובלית מתבטאת בהיפתחות כלפי חוץ ובהפיכת סגנון החיים שקיים בה לזה של מדינות מערביות, לצד השפעות מסוימות מארצות המזרח הרחוק. בדומה לאינטגרציה שהוצגה לעיל, בישראל, לדעת רם,¹⁶ 'מצב גלוקלי' (גלובלי-לוקלי) שבו מתקיים דיאלוג מתמיד בין התרבות הגלובלית לבין התרבות המקומית. התרבות הגלובלית מועברת לישראל דרך העולם

11 Hunnerz, 1992 עמ' 223-222; Iwabuchi, 2002 עמ' 39-40, 52.
 12 בובר, 1995, בתוך בן-פורת, 2009; Gerhards, 2005 עמ' 84; Jayaraman, 2005 עמ' 476; אלמוג ובלייס, 2008 עמ' 79.
 13 Berry, 1997 עמ' 9; Iwabuchi, 2002 עמ' 51; Chiu & Cheng, 2007 עמ' 86-87.
 14 Berry, 1997 עמ' 9.
 15 תודה רבה לד"ר אמיר רוזנמן על הרעיון להמחשת התיאוריה של קרי (Berry, 1997) במסגרת הקורס 'סדנה בבניית כלים פסיכולוגיים' שנלמד בסמסטר א' תשע"ב באוניברסיטת חיפה.
 16 2005 עמ' 11-12.

המערבי, ואילו התרבות המקומית מושפעת ממוקומה של ישראל בלב המזרח התיכון. במצב זה הכוח המניע שינויים הוא הגלובליזציה, ובתגובת נגד אליו פועלים לחצים מקומיים. מלבד השפעתה הכללית של הגלובליזציה בעולם המערבי על הגלובליזציה בישראל כחלק מהמזרח התיכון, חלו גם שינויים פנים-ישראליים שעיצבו את הגלובליזציה בישראל: מעבר מהלאמה להפרטה, המהפכה הצרכנית, חיזוקם של התאגידים הכלכליים, הגדלת הפערים בין המעמדות, חשיפה גוברת לאמצעי תקשורת המונים ושינוי באופיים של אירועי התקשורת.¹⁷ השינויים הללו מתבטאים הן ברמה הציבורית והן ברמה הפרטית האישית שבה מתמקד המחקר המוצג כאן.

שפה וחברה - גלובליזציה ושמות פרטיים

השפה האנגלית והגלובליזציה כתופעה חוץ-לשונית משפיעות זו על זו: השפה האנגלית חושפת בפני אזרחי העולם את התרבות הגלובלית, והגלובליזציה ממצבת את השפה האנגלית כשפה גלובלית. השפה האנגלית נושאת על עצמה ערכים גלובליים באופנים אחדים: היא מתפקדת כשפת תקשורת בין מדינות ותרבויות בעלות שפות שונות; היא נלמדת בבתי הספר גם במדינות שאינן רואות בה שפה רשמית; היא מאומצת כשפה מקצועית לתחומי הטכנולוגיה והכלכלה במדינות שאזרחיהן אינם דוברי אנגלית. כך היא נמצאת מעצבת את המינוח במקצועות שונים ומסמלת ערכים המבטאים באופן סטראוטיפי סגנון חיים מודרני.¹⁸ השימוש בשפה האנגלית בישראל כיום חורג במשמעותו מעבר להיות ישראל תחת שלטון מנדט בריטי בעבר, והוא מונע מהרצון להיות חלק אינטגרלי של העולם המודרני והכפר הגלובלי. מעמדה של האנגלית היום אינו מעוגן בחוק ואינו מיוחס לקשר ההיסטורי, אלא כדרך כל העולם נעשה בה שימוש בתחומים מקצועיים שונים, בקשרי חוץ, בשלטי הכוונה, בתוויות על אריזות מזון ותרופות ועוד. לכן ראוי לדבר עליה היום כעל 'שפה לא זרה'.¹⁹ הפתיחות לתרבות המערבית בישראל מתבטאת בבחירת שמות פרטיים ליילודים בישראל בדרכים שונות. הדרכים המופיעות בספרות המחקר: שימוש בצליל אנגלו-סאקסי לשמות עבריים קיימים; בחירה בשמות עבריים קוסמו-פוליטיים; בחירת שמות בעלי משמעות בשפה זרה; בחירה בשמות דו-לשוניים שצפויים להתאקלם בקלות בארצות המערב; בחירה בשמות מערביים לחלוטין; בחירה בשמות הלקוחים מתרבויות המזרח הרחוק.²⁰ המחקר המוצג כאן עוסק בנימוקים לבחירה בשם ולא בסיווג השם עצמו. לכן הוא מרחיב את הדרכים הללו למסגרות נוספות שבהן משתקפת השפעת הגלובליזציה.

הנחות המחקר

מחקר זה מתבסס על ארבע הנחות: בחירה בשם פרטי מסוים ובהימנעות משמות אחרים חושפת הזדהויות של ההורים מעניקי השם; השם הפרטי יכול לבטא שינויים חברתיים ותרבותיים, בהם הגלובליזציה; הגלובליזציה משפיעה על החברה הישראלית; השתקפות הגלובליזציה בבחירת

17 גוטוויין, 2002; עמ' 503; אלמוג, 2004; עמ' 279, 284, 289; רם, 2005; עמ' 31-46; Leitmann, 2005; עמ' 207-209; אלמוג ובלייס, 2008; עמ' 84.
18 Haarmann, 1989; עמ' 251; crystal, 2003; עמ' 1-5.
19 בן-רפאל, 2001; עמ' 4.
20 אלון, 1975; עמ' 49-45; ויטמן, 1988; עמ' 149-147; Beit-Hallahmi, 1998; עמ' 200-202; מגד, 2002; עמ' קי"ב-קט"ו; Rosenhouse, 2002; עמ' 112; עוקשי 2003; עמ' 111; נדב ושותפיו, 2008; עמ' 76-77.

שמות פרטיים עשויה לבוא לידי ביטוי בדרכים שונות. לאור הנאמר לעיל נשאלת שאלת המחקר: 'כיצד משתקפים תהליכי גלובליזציה בבחירת שמות פרטיים לילודים יהודיים בישראל מראשית המילניום?'

דרך המחקר²¹

- המחקר שממצאיו יוצגו כאן כלל שבעה שלבים, שאתאר כאן בקצרה:
1. מחקר חלוץ שכלל ניתוח של כתבה ושיחות עם הורים לגבי המניעים העומדים מאחורי בחירת השמות לילדיהם. מתוך הכתבה והשיחות העליתי תבחינים ששימשו אותי לזיהוי ההשפעה הגלובלית.
 2. עריכת ראיונות עם 22 הורים ישראלים-חילונים, תוך מתן דגש הן על תהליך הבחירה בשם המסוים לילדם והן על מקרים של דחייה ופסילה של שמות אחרים.
 3. לאחר כל ראיון מילאו ההורים שאלון של קבלנד ולארוץ²² שניתן להם בגרסה מתורגמת ומקוונת, ולאחריו נשאלו ההורים על הדירוג שהעניקו להיגדי השאלון. השאלון שימש כראייה חיצונית לזיהוי קטגוריות של גלובליזציה בראיונות.
 4. בשלב ניתוח הראיונות זוהו קטגוריות בנרטיווים שהציגו ההורים לבחירת שם היילוד.²³
 5. ממצאי השאלון נותחו הן ביחס לעצמם על סמך קידוד השאלות לקטגוריות והן ביחס לקטגוריות שעלו מהראיונות.
 6. נערך חיפוש ברשתונים (בלוגים) וברשומות (פוסטים) אחר נרטיווים המציגים את נימוקי הבחירה בשם פרטי מסוים ואת העדפתו על פני שם אחר, ואלה נותחו, כפי שנותחו הראיונות.
 7. נערך תיקוף למיפוי הקטגוריות שהועלו מקורפוס המחקר בשלמותו.

ממצאים ודיון

אתאר את הממצאים ואדון בהם מהכיוון הכללי והרחב אל המקרים הספציפיים הנוגעים באופן ישיר להשפעת גלובליזציה.

קטגוריות מסגרת

חמש קטגוריות מרכזיות הועמדו מתוך קורפוס המחקר ועל סמך סקירת הספרות, והן מהוות ציר לתהליך בחירת שם היילוד: קטגוריית 'זמנים', הכוללת מועדים מרכזיים בתהליך הבחירה, החל משלב הצעת השמות ועד להכרעה על השם הנבחר; קטגוריית 'אסטרטגיות', שמשמעה נקיטת דרך מסוימת באופן פעיל ומכוון לצורך העלאת שמות אפשריים ליילוד, וצמצומם עד להחלטה על השם הנבחר; קטגוריית 'נסיבות אקראיות', הכוללת מקרים שבהם הוצע, נפסל או נבחר שם מסוים באופן מקרי ולא באופן פעיל ומכוון מצד ההורים; קטגוריית 'נימוקים', הכוללת את הסיבות שהובילו לבחירה בשם מסוים ולהעדפתו על פני שם אחר; וקטגוריית ה'משוב', שמשמעה הסתכלות בתהליך בחירת שם היילוד בדיעבד. לכאורה צפוי שהתרומה העיקרית

21 המחקר המתואר כאן קיבל את אישור ועדת האתיקה לניסויים בבני אדם, אוניברסיטת חיפה, מספר אישור 050/12.

22 Cleveland & Laaroche, 2007: עמ' 254-255.

23 הנרטיבים נותחו על פי שלושת שלבי הקידוד של שטראוס וקורבין, 1990, בתוך שמעוני, 2010: עמ' 29.

לשאלת המחקר, שהוצגה לעיל, תבוא לידי ביטוי בקטגוריית הנימוקים שבה נכללות הזדהויות ההורים, ובהן ההזדהות עם התרבות הגלובלית. אולם בפועל נקשרו להשפעת הגלובליזציה על בחירת שמות פרטיים קטגוריות נוספות, אף על פי שהן נראו במבט ראשון כלא נוגעות בכך.

דיכוטומיה בין לאומיות וקולקטיוויות לבין גלובליות ואינדיבידואליות

הניגוד בין הלאומיות לבין הגלובליות אינו דיכוטומי במהותו, שהרי קיימת אפשרות לאינטגרציה ביניהן. עם זאת, מרואיינים מסוימים תופסים את הלאומיות לעומת הגלובליות כניגוד דיכוטומי. ניגוד זה יכול להתבטא גם במחלוקת בין ההורים. כך באחד ממקרי הקורפוס נטו האב ומשפחתו לכיוון ההזדהות הלאומית-ישראלית ורצו לבחור שם ישראלי שיש לו משמעות בעברית, ואילו האם נטתה לכיוון ההזדהות הגלובלית ולבחירת שם גלובלי. בסופו של ויכוח ארוך הוענקו לילודה שני שמות - שלי ומישל אשר משמשים את הוריה ואת המשפחה המורחבת לסירוגין - משפחתה של האם קוראת לילדה מישל, ואילו משפחתו של האב קוראת לה שלי, אלא אם כן האם נמצאת במקום.²⁴

הניגוד בין ההזדהות הלאומית-ישראלית לבין ההזדהות הגלובלית משתקף גם בסתירה שבין האינדיבידואליזציה לבין ההזדהות הלאומית. זו עלתה בראיונות, במסגרת השיחה שלאחר המענה על השאלון:

[1] מאיה: [...] טובתי האישית היא שקובעת ולא טובת החברה.

מראיינת: וחשבתם על איזושהי דוגמה מסוימת כשעניתם על זה?

עופר: אני לא עושה מילואים יותר, אני ברחתי ממילואים.

מאיה: עופר לא עושה מילואים, והילדים שלי כולם יהיו בשקם, ולא ילכו לשירות קרבי. אני מחנכת אותם לזה.

ההתנגדות לשירות מילואים בצבא או לשירות קרבי ומשמעותי בו מבטאת התנגדות ללאומיות והיעדר של תחושת פטריוטיות. קבלת החלטות על סמך הטובה האישית של הפרט וחינוך הילדים לכך מבטאת את הגישה האינדיבידואליסטית המאפיינת את הגלובליזציה.

אינטגרציה בין לאומיות לבין גלובליות

ניתן להתבונן בלאומיות לעומת הגלובליות מנקודת מבט סינכרונית, כלומר במצב הקיים בתקופה מסוימת, למשל בעידן הגלובלי, ולא בהתפתחות התופעה לאורך השנים. בהסתכלות כזאת מתגלות נקודות אמצע בין הלאומיות לבין הגלובליות, אשר משתקפות בהזדהות אינטגרטיביות עם שתי התרבויות (הלאומית והגלובלית). לאינטגרציה זו יש ביטוי נרחב בקורפוס המחקר במקרים שבהם נקודת המוצא של ההורים בבחירת שם ילדם אינה הזדהות אחת אלא שתי ההזדהויות במקביל. מקרים אלה באים לידי ביטוי בנימוקי ההורים לבחירת שם מסוגים שונים: שם עברי שקל לכתוב ולקרוא אותו באנגלית (נימוק אורתוגרפי-פונטי); שם גלובלי שמקורו בעברית (נימוק אטימולוגי); שם גלובלי שניתן לבטא בארץ ולהיפך (נימוק פונטי); שם גלובלי שיש לו משמעות בעברית (נימוק סמנטי), ושם דו-לשוני (נימוק לקסיקלי).

24 באופן רשמי האם רשמה את בתה תחת השם מישל, ללא ידיעתו של האב, אך בפועל משתמשים ההורים ובני המשפחה בשני השמות - מישל ושלי. לפי חוק השמות התשט"ז (1956) סעיף 4: 'באין הסכמה בין ההורים, רשאי כל אחד מהם ליתן לילד שם פרטי', כלומר גם באופן רשמי ניתן היה להעניק לילודה שני שמות.

המקרה הבא²⁵ מדגים באופן מובהק את האינטגרציה בין ההזדהויות המשתקפת בסגנון החיים הישראלי-גלובלי:

[2] [...] אבל היילי היא כל כך היילי. והיילי רואה 'פרפר נחמד' ו'Sesame Street', יודעת לספור עד עשר ולשיר את ה-ABC, אוכלת חומוס וטופו, לומדת לחלוק עם החברים שלה, מגלה חמלה בלתי נגמרת לבעלי חיים, לא מבחינה בין גזע, צבע, דת או מין ולא מפסיקה לפזר אהבה מסביבה. היילי כבר ביקרה בניו יורק ויודעת לספר שיש שם פארק וסנאים. היא יודעת שהיא גרה בתל אביב ושיש פה חתולים, והיא יודעת שסבתא הייתה בשוויץ והדודה שלה חזרה מהודו [...] אבל היא בעיקר לא שופטת אף אחד בגלל השם שלו. מבחינתה מאיה, דניאלה, ריו, לידי ופנתר - כולם חברים שלה, והיא אוהבת אותם אותו הדבר. כולם חלק מהעולם שלה והוא רחב.

האם מצדיקה את הבחירה בשם היילי באמצעות הצגת סגנון חייה של בתה מהיבטים שונים הנוגעים לגלובליזציה: תוכניות טלוויזיה, שפה, מאכלים, תיירות ועוד. נערכת כאן הקבלה ברורה ומפורשת בין השמות הגלובליים הניתנים כיום לחלק מילדי ישראל לבין החיים שאותם חווים הילדים בעידן הגלובלי. כפי שעולה מדבריה, הגלובליזציה אינה מאופיינת רק בהשפעה מצד העולם המערבי אלא גם בהשפעתו של המזרח הרחוק.

המניעים מאחורי ההזדהות עם התרבות הגלובלית

מתוך כלל המקרים שמהם הופשטו קטגוריות של הזדהות עם התרבות הגלובלית (באופן חלקי או מלא) חולצו מניעי ההורים. הכוונה במניעים היא למה שעומד מאחורי ההזדהות המתבטאת בנימוק לבחירה בשם היילוד. בסך הכול נמצאו בקורפוס המחקר שישה מניעים שחזרו על עצמם בנימוקי ההורים. אלה יובאו כאן בקצרה בשילוב עם ציטוטים נבחרים של המרואיינים.

1. רצון ליצירת תקשורת נוחה עם חו"ל:

מניע זה מתייחס לרצון ליצירת תקשורת נוחה ופשוטה מול חו"ל, ובעיקר מול העולם המערבי. הדברים הבאים משקפים מניע זה:

[3] שלי: [...] כשידענו שזו בת שנינו הגענו למסקנה שדפנה הכי מתאים, אהבנו את השם. גם המצלול יפה, הוא גם בין לאומי והוא גם... יש לו... בעיקר במשמעות הוא מתאים לה [...] שיהיה נוח להגיד אותו, לפחות. את יודעת, למרות שדפנה... בחו"ל זה דפני. זה אותו מקור. הרי אפשר להגיד דפנה, זה לא כמו שמות מורכבים יותר כמו חבצלת. זה בעייתי מהבחינה הזו.

2. אפשרות נוחה ליילוד לטייל בחו"ל:

מניע זה שהציגו ההורים מכוון כלפי עתידם של היילודים, והתייחסותו לחו"ל היא כאל מקום תיירות פנאי ונופש, כפי שעולה למשל בדברים הבאים:

[4] מראיינת: מה משותף לכל השמות של הילדים שלכם (בן, רומי ומינה), מבחינתכם?

ניר: לא קישרנו שום שם לשם אחר.

רונה: לא, לא, כל אחד עם האינדיבידואליות שלו. לי כן עלה אחרי שמיה נולדה,

25 חלק מרשומה (פוסט) של אור אלטרמן 'אתר Xnet' - ידיעות אחרונות, מדור משפחה, 05.08.2012. רשומה זו נכתבה כתגובה לרשומה אחרת שבה ביקרה דליה נוימן את המפורסמים בישראל על כך שהם נותנים לילדיהם שמות גלובליים.

שבעצם אם הם ירצו שלושתם לעשות טיול בחו"ל, הם יסתדרו ממש טוב עם השמות שלהם.

3. **אפשרות לשנות מגורים ולעבור לחו"ל:**

אחד מן השינויים הפנימיים שעיצבו את הגלובליזציה בישראל הוא גידול בפערי המעמדות בישראל. גידול זה גרם לחוסר מוטיבציה ולפגיעה בביטחון הכלכלי והאישי של האזרחים בכלל, ושל מעמד הביניים בפרט. עקב זאת קיימת מגמה של אנשים משכילים לעזוב את ישראל או להיות נכונים לאפשרות כזו בעתיד. מגמה זו באה לידי ביטוי במסגרת השאלון המקוון שעליו ענו ההורים בתום הראיון, והיא קיבלה ביטוי גם בקורפוס המחקר. כך המניע שעולה מהמקרה הבא מתייחס לאפשרות עתידית של ההורים ושל היילוד להגר לארץ זרה, בין היתר למטרות עבודה:

[5] **מראיינת:** ספרי לי איך בחרתם בשם דניאל.

חניטה: לא היה איזה שהוא קו מנחה, שנינו אהבנו את השם הזה. גם בגלל, באיזשהו מקום, גם איפשהו, גם היה חשוב שמות גם בין-לאומיים. לא משהו חשוב, שזה הנחה אותנו, אבל...

מראיינת: למה היה חשוב לך שהשם יהיה בין-לאומי?

חניטה: לא יודעת, האמת, אז היה לנו איזשהם שיחות, היה איזושהי אופציה של אולי relocation, אז, וגם שנינו נורא אוהבים לנסוע לחו"ל, וגם שנינו עובדים בעבודות שהרבה מול חו"ל, מתעסקים.

4. **הימנעות משם יהודי או ישראלי:**

מניע זה מתייחס להזדהות עם התרבות הגלובלית על פני התרבות המקומית בעקבות חוויות ההגירה והקליטה בארץ, כפי שחוו אותן ההורים. כלומר הבחירה בשם הגלובלי מונעת מההתנגדות לשמות האחרים (היהודיים והישראליים). כך למשל עולה מדברי האב שאשתו עלתה ארצה מברית המועצות לשעבר:

[6] **יובל:** [...] אני חושב שגם חלק מהסיבה שהיא לא אוהבת שמות ישראליים, זה כי כשהם הגיעו לארץ, היה לה כאן כמה חוויות לא נעימות עם ישראלים, וזה כנראה גם השפיע עליה.

משמע, החוויות הטראומטיות של האם עם הישראלים, הובילו אותה לפסול שמות המייצגים את הזהות הישראלית, משום שאלה נושאים קונוטציה שלילית עבודה.

5. **ציפיות מצד הסביבה לבחור שם גלובלי:**

לעתים המניע לבחירה בשם גלובלי הוא ההזדהות הגלובלית של אנשים שנמצאים בסביבתם של ההורים (משפחה או קהילה). אלה מצפים מההורים לבחור לילדם שם המבטא הזדהות כזאת, כפי שעולה מהמקרה הבא:

[7] **בוז'נה:** האמת שלהורים שלי היה נורא קשה עם השם ניצן. סיפרנו להם רק בברית, והם לא ציפו לזה, היה להם נורא קשה עם זה.

מראיינת: למה?

בוז'נה: הם ציפו למשהו בינלאומי, הם לא ציפו לניצן.

6. **אהבה לחוץ:**

הדברים הבאים מדגימים את השפעת המענה על השאלון על הבנת תפיסתה של האם בנוגע להזדהותה עם התרבות הגלובלית. זו מתבטאת גם בבחירת שמות ילדיה:
 [8] חניטה: כי פתאום הבנתי שהיה שם שאלות על אם אני מעדיפה להאזין למוזיקה אנגלית, אם אני מעדיפה לראות סרטים באנגלית, ואם אני מעדיפה לטייל בחו"ל. פתאום הבנתי, שכן יש בי איזושהי אהבה לחוץ. אהבה מאוד חזקה לחוץ. שלא כל כך הבנתי, לפני כאילו...
 מראיינת: ואת חושבת שזה השפיע על הבחירה של השמות הפרטיים?
 חניטה: אולי יותר ממה שחשבתי, אולי, יכול להיות, כי, באמת, אני מאוד מאוד אוהבת את החוץ.

מניעים מאחורי ההתנגדות להזדהות הגלובלית

ההתנגדות לגלובליזציה מעידה אף היא על השפעת הגלובליזציה על הבחירה בשמות פרטיים ליילודים. הצבענו על כך כמובן רק כאשר המרואיינים העלו התנגדות זו כנימוק. גם כאן נמצאו מספר מניעים שעומדים מאחורי ההזדהות המתבדלת ומאחורי ההתנגדות להזדהות הגלובלית.

1. **השתייכות לישראל כמקום מגורים:**

מניע זה מתייחס להזדהות הגלובלית כעומדת בניגוד להשתייכות של ההורים, מעניקי השם, לישראל. אולם לא מדובר כאן בהשתייכות לקולקטיב הלאומי-ישראלי אלא בהתייחסות לישראל כאל מקום מגורים, כבית. המקרה הבא מדגים התייחסות זו:
 [9] עופר: שם עברי, אני אוהב קצר, קולע.
 מראיינת: חשוב לך שזה יהיה שם עברי?
 עופר: כן, מה, אני גר בחו"ל?
 מראיינת: מיקה [השם שנבחר לבתו] זה שם עברי בעיניך?
 עופר: כן [...] לא בקטע של משמעות, אלא שיש ילדים ישראליים שקוראים להם ככה.

בגלל מקרים כגון זה נמנעתי מסיווגים מוקדמים של השמות הפרטיים שנכללו בקורפוס המחקר, שהרי אם הייתי מסווגת מראש את השם הפרטי מיקה, הוא היה מסווג, כנראה, כשם לועזי. אולם במקרה הנידון כאן ההורים העניקו לבתם את השם מיקה מנימוק שהוא עברי, לתפיסתם, כי 'יש ילדים ישראליים שקוראים להם ככה'.

2. **השתייכות לישראל כקולקטיב לאומי**

התנגדות למגמת הבחירה בשמות גלובליים ליילודים בטענה שהיא מטשטשת את ההשתייכות של היילוד ללאום - למדינה, לשפה ולתרבות מבטאת הזדהות לאומית. התנגדות כזאת עולה גם מקורפוס המחקר:²⁶
 [10] לא מזמן הייתי בג'מבורי פופולרי שבו הילדים מדביקים לחולצה עיגול עם שם. ככה גיליתי, בתימהון גובר והולך, שהילדים שלי עם השמות העבריים שלהם הם כמעט מיעוט. אלה-רומי התגלצה' לארגז הכדורים, מורין טיפסה על החבלים,

26 חלק מרשומה (פוסט) של דליה נוימן 'אתר Xnet' - ידיעות אחרונות, מדור משפחה, 31.07.2012.

רזי וטומי קפצו בטרמפולינה. עולים חדשים? ממש לא. ההורים שלהם דיברו עברית שוטפת במבטא מהרצל פינת ז'בוטינסקי [...] יש גאווה בדניאלה, בגלי, ברפאל וברועי. זה אמתי. הדוגמאות האחרות שהוזכרו כאן הן, בעיניי, מגה-קשקוש. וונאבי.

3. התנגדות לירידה מן הארץ

ההתנגדות להזדהות הגלובלית מונעת גם מהתנגדות לירידה מהארץ. כך, למשל, במקרה הבא:

[11] מרינה: והוא [הסב] גם היה הפוסל העיקרי של רוב השמות, כי הם לא היו שמות ישראליים, והיה לו פחד גדול שאם אני בוחרת שם לא ישראלי, אז אני מתכנת לעזוב את הארץ.

במקרה הזה, ההתנגדות להזדהות הגלובלית אינה מצד מעניקי השם אלא מצד בני המשפחה האחרים. עם זאת, ניכר מהראיון כי התנגדות זו השפיעה על ההורים בתהליך בחירת שם התינוקת, והובילה לקושי משמעותי למצוא עבורה שם.

4. אופנה חולפת

מניע זה מתייחס להזדהות הגלובלית כמגמה אופנתית חולפת. כך עולה, למשל, מהמקרה הבא, שבו מסבירים ההורים מדוע חשוב להם לבחור לילדיהם שם ישראלי-עברי ולא שם גלובלי:

[12] טלי: אני אוהבת...

טל: שם ישראלי, לא לואיז [...] שורשי כזה.

טלי: כן, אנחנו אוהבים שמות ישראליים, קלאסיים, אבל קצרים [...]

טל: זה גם שמות שהם תמיד קלאסיים, זה לא שיש לך עכשיו מודה של שון דווי ו...
טלי: כן, ברשימה היו שמות ש...

טל: הכול היה סטנדרטי.

השמות שון דווי מייצגים כאן באופן סטראוטיפי את קבוצת השמות הגלובליים, מה שמוביל אותי לעיסוק בנושא הבא.

סטראוטיפים של שמות פרטיים

סטראוטיפים הם סוג מיוחד של עמדה, והם מבטאים חשיבה מכלילה על אובייקטים, תפיסות, אנשים ורעיונות, בכך שהם מייחסים תכונות ומאפיינים מסוימים לכל הפרטים הנמנים באותה קטגוריה. אנשים מחזיקים ברגשות חיוביים או שליליים כלפי קבוצות שונות באוכלוסייה, כך ששיכו של אדם מסוים לקבוצה מסוימת יוביל לביטוי של רגשות אלה. גם שמות פרטיים הם אובייקטים לסטראוטיפיזציה, וזו עשויה להשפיע על התנהגות של בחירת שם פרטי לילוד.²⁷ בקורפוס המחקר נמצאו כמה מקרים שבהם ההורים בחרו בשם מסוים ופסלו שם אחר לאור הסטראוטיפ הקיים כלפי השמות שהועלו. כך, למשל, במקרה הבא:

[13] דנה: רצינו רועי תועם, אבל ירדנו מזה.

אלדד: גם רועי תעמית, זה אותם שמות [ש]חזרנו עליהם. שמות כמו דין ושון זה לא בשבילנו, ומצד שני יוסי ודוד, מן הסתם, גם לא, אז חיפשנו את השמות הישראליים העבריים.

27 Lawson, 1984 עמ' 58.

ניכר כי השמות *דין* ו*שון* מייצגים באופן סטראוטיפי הזדהות גלובלית, השמות *יוסי* ו*דוד* מייצגים הזדהות יהודית (אולי גלותית), והשמות *רועי*, *נועם* ו*עמית* מייצגים באופן סטראוטיפי את הזוהר הישראלית שעמה ההורים מזדהים. כחוקרת נמנעתי מסיווג סטראוטיפי של השמות הפרטיים במהלך המחקר. עם זאת, כאשר הסיווגים עולים מדברי ההורים, לא ניתן להתעלם מהם, וברורה כוונתם.

בחירת שמות פרטיים ליילודים שהורים יוצאי אירופה

כיוון שמאמר זה נכתב עבור כתב עת שעיקר עניינו עברית כשפה שנייה, אסיים בהתייחסות לשמות פרטיים שנבחרו על ידי יוצאי אירופה לילדיהם שנולדו בישראל. מספר ממצאים מעניינים עלו מקורפוס המחקר בהקשר לסוגיה זו. ראשית מתגלה מתוך הקורפוס הנחה שלפיה מקובל לבחור לילד שם גלובלי במשפחות ובקהילות העולים. כך עולה במפורש מהמקרה הבא: [14] בעלי ואני גיקים לא קטנים, וכשהייתי בהיריון דיברנו על הסדרה הנושנה 'דריה' ששודרה פעם ב-MTV. הכול שם התאים. השם היה גם בינלאומי וגם בעל משמעות עברית, גם מתאים למשפחה הדתית שלי וגם למשפחה שלו, שעלתה מלטביה.

עדות לנטייה של משפחות העולים לבחור בשם גלובלי (או גם גלובלי) נמצאת בספרות המחקר. כך מצא קרנצ'ר²⁸ כי גם לאחר יותר מעשור שנים בארץ, העולים (יהודים ולא-יהודים) נוטים יותר מאשר ההורים ילידי הארץ לבחור לילדיהם שמות ישראליים-בינלאומיים. קרנצ'ר²⁹ מצא גם מתאם בין בחירה בשמות גלובליים (לא ישראליים, לדבריו) על ידי יוצאי ברית המועצות לשעבר לבין ירידתם מהארץ. במחקר שמוצג כאן נמצאה סיבה אפשרית למתאם, והיא הרצון של ההורה להקל על היילוד ולחסוך ממנו קשיים במקרה של הגירה עתידית לחו"ל. כל זאת בעקבות הקושי שהיה להורה, כילד הנושא שם קשה לביטוי בעברית, להגר לישראל ולהיקלט בה.³⁰ המקרה הבא מדגים סוגיה זו:

[15] בוז'נה: מישל? זה שם יפה [...] זה שם יפה שזה היה חשוב לי, שזה לא יהיה משהו כזה שיצחקו אחר כך על הילדה.

מראיינת: אוקיי, וכשאת אומרת שם יפה למה הכוונה? למה את מתייחסת? בוז'נה: גם צליל יפה, וגם שבארץ זה יהיה, קודם כול גם חשבנו על זה שבארץ זה יתקבל בצורה יפה, ולא נגיד לתת לה שם שבארץ לא יוכלו לבטא, כמו את השם שלי הרבה פעמים. כבר שמעתי כל וריאציה אפשרית [...] תמיד יש את האופציה שהילדים שלך ירצו לגור בארץ אחרת, ובארץ אחרת זה גם שם... נגיד השם שלי הוא לא מתאים כל כך לארץ כי לא כל כך... אז ההורים שלי לא נראה לי שחשבו לעבור לפה, כשהם חשבו על השם. ועכשיו אולי הם ירצו לחיות במקום אחר שזה לא דווקא.

בדברי האם שלעיל משתקפת סוציאליזציה בשני אופנים - הן כביטוי לתהליך החברות שעברה ועוברת האם כנושאת השם *בוז'נה*, והן בנימוקי הבחירה בשם *מישל*, שצפוי להתקבל, לדעתה, בחברה הישראלית טוב יותר - ביחס לשמה שלה. כמו כן הוא מאפשר התאקלמות בחברות אחרות במקרה של הגירה עתידית.

28 2004: עמ' 19.

29 2004: עמ' 5, 18.

30 אותה סיבה עלתה גם מדברי מראיינים, יוצאי מדינות שאינן שייכות לברית המועצות לשעבר, שגם הם היגרו במהלך חייהם לישראל עם שם זר שאינו מוכר בעברית.

לא כל המהגרים שנכללו באוכלוסיית המחקר בחרו לילדיהם שמות המעידים על הזדהות גלובלית (באופן מלא או חלקי). ישנם הורים שבחרו לילדיהם שמות מתוך תחושת הזדהות עם התרבות הישראלית ועם המסורת היהודית ומתוך רצון להשתייך אליהן, כפי שעולה מהמקרה הבא: [16] **מראיינת:** אוקיי. לא נולדת בישראל. **רגינה:** לא.

מראיינת: היה לזה חלק בבחירה של השם יעל?
רגינה: כן, מאוד. גם הרצון הזה להשתייך, להרגיש ישראלית לכל דבר. נגיד, אני לא הייתי קוראת לבת שלי בשם לוועזי, כי זה, את יודעת, כאילו, עוד יותר מרחיק אותי מהישראליות, מבחינתי [...] בגלל שאני תמיד רציתי להרגיש ישראלית אז גם רציתי ש...

ניכר כי אותו רקע סוציולוגי, הכולל הגירה של ההורה מחו"ל לישראל, מוביל לבחירות שונות בכל הנוגע לשמות היילודים. במקרים מסוימים, חשוב להורה לבחור שם גלובלי שיקל על קבלת השם במדינות אחרות; ובמקרים אחרים ההורה מעוניין לשייך את עצמו לישראל באמצעות בחירת שמות ישראליים לילדיו. השוני בין סוגי המקרים הללו ממחיש גם את התגובות המנוגדות לגלובליזציה - מצד אחד קבלת התרבות הגלובלית; ומצד שני התנגדות אליה ורצון לשמור על השתייכות לאומית.

כיוונים להמשך חקירה

כסיום למחקר שהוצג כאן, וכמענה לבעיות ולקשיים שעלו במהלך ביצוע המחקר, אני מציעה מספר כיווני חקירה אפשריים להמשך. נכון היה לייחד את המחקר הנוכחי לנימוקי הורים למתן שם ליילוד. כיוון חקירה מוצע הוא בדיקה דומה ומשווה לגבי שינוי שם: כיצד משתקפת הגלובליזציה בנימוקים לשינוי השם? היות ששינוי שם נוגע הן לנימוק של אדם לגבי עצמו (ולא לגבי זולתו) והן לנושא שם בוגר, מעניין יהיה להשוות בין השפעת הגלובליזציה על בחירת שמות יילודים לבין השפעתה על שינוי שם, כמוסבר.

כמו-כן מעניין לחזור על מחקר איכותני זה בקרב אוכלוסיות נוספות, למשל לראיין בנוסף להורים החילוניים הורים ממגזרים אחרים - דתיים וחרדיים, וכך לתת ביטוי לקטגוריות שלא הועמדו מהראיונות עם אוכלוסיית המחקר החילונית. פנייה למגזרים שונים תצדיק בשלב שני גם שילוב של מחקר כמותני משווה באמצעות המענה על השאלון המקוון. לצורך כך היגדי השאלון יצטרך להיות מנוסחים כך שיתאימו רק לקטגוריה אחת, זאת כדי ליצור אי תלות בין ההיגדים בשאלון ולאפשר בדיקת מובהקות ותוקף.

כאמור לעיל, בעקבות ניתוח הראיונות הועמדו קטגוריות רבות שלא תרמו אמנם לשאלת המחקר, אך סיפקו מסגרת חשובה לתהליך הבחירה בשם הפרטי באשר הוא. מסגרת זו הכוללת זמנים, אסטרטגיות, נסיבות, נימוקים ומשוב, עשויה לשמש תשתית למחקרים איכותניים וכמותניים עתידיים הנוגעים לחקר השמות הפרטיים.

מקורות

אדלר, כ' (2006). אסקלציה כבחירה באלטרנטיבה של הימנעות מהחלטה: השפעתם של מאמץ וחרטה על התנהגות אסקלטיבית, רמת גן.

- אלון, א' (1975). **לכל איש יש שם: כיווני התפתחות של השם העברי הפרטי בארץ**. בית השיטה. אלמוג, ע' (2004). **פרידה משרוליק: שינוי ערכים באליטה הישראלית**. זמורה ביתן.
- אלמוג, ע' ובלייס, ד' (2008). **הפטרוט מת - יחי האיפי! מהפכת התרבות בעולם המערבי - האדם הגלובלי. כיוונים חדשים**, 18, 66-129.
- אפרת, מ' (2006). **שמות פרטיים כתחדישים פרי דחיסה והתקה**. בתוך מ' אפרת (עורכת), **העברית ואחיותיה**, ו-ז (עמ' 54-72), אוניברסיטת חיפה.
- אפרת, מ' (2012). **מודל נולד 2: תיאורי הגזירה בעברית החדשה - סקירה ודיון**. בתוך מ' מוצ'ניק וצ' סדן (עורכים), **מחקרים בעברית החדשה ובלשונות היהודים מוגשים לאורה** (רודריג) שורצולד, (עמ' 60-91). ירושלים: כרמל.
- בן-פורת, ג' (2009). **מה ניתן ללמוד מכדורגל על גלובליזציה, ולהפך. פוליטיקה: כתב עת למדע המדינה וליחסים בינלאומיים**, 18 [הוקדש לגלובליזציה בישראל ובעולם], 11-26.
- בן-רפאל, א' (2001). **גלובליזציה, לאומיות ואתניות: יסודות הרב-לשוניות בישראל**. בתוך י' שיטרית (עורך) **לשון וחברה בישראל בראשית המאה ה-21 - כנס חוקרים**, אוניברסיטת חיפה. גוטוויין, ד' (2002). **לקרוע את מסווה ההפרטה. ארץ אחרת: עיתון בשירות החברה**, 11.
- גוטוויין, ד' (2007). **מהפכת ההפרטה והבניית הניגוד בין יהדות לדמוקרטיה בישראל**. בתוך א' רביצקי וי"צ שטרן (עורכים), **דברים ושברי דברים: על יהדותה של מדינה דמוקרטית** (עמ' 497-545). הספרייה לדמוקרטיה.
- דינור, ר' (1985). **שמות פרטיים כמסמלי זהות לאומית בישראל**. עבודת גמר לקראת תואר מוסמך, אוניברסיטת חיפה.
- ויטמן, ס' (1988). **שמות פרטיים כמדדים תרבותיים: מגמות בזהותם הלאומית של ישראלים, 1882-1980**, בתוך נ' גרץ (עורכת), **נקודות תצפית: תרבות וחברה בארץ-ישראל** (עמ' 141-149). תל-אביב: האוניברסיטה הפתוחה.
- מגד, א' (2002). **השם ובעל השם, בתוך א' דמסקי (עורך), ואלה שמות - מחקרים באוצר השמות היהודיים, כרך שלישי (עמ' קיא-קטז)**. רמת גן: הוצאת אוניברסיטת בר-אילן.
- נדב, מ', רבין, ס', בנימין, מ', בן ציון, י' ושיבר, א' (2008). **העצמי במראת השם. הקיבוץ המאוחד**. עוקשי, צ' (2003). **לקרוא בשם: מגמות פסיכולוגיות בקריאת שם פרטי במקרא**. בתוך י' רוזנסון וצ' עוקשי (עורכים), **דרך אפרתה, יא ירושלים: מכללת אפרתה**, 101-115.
- קרנצ'ר, א' (2004). **ניקול, דניאל ומה שביניהם: מגמות באוריינטציה התרבותית של עולי שנות התשעים כפי שהיא משתקפת בשמות שהם בוחרים לילדיהם. סדרת ניירות עבודה, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה**, עמ' 5-20.
- קרנצ'ר, א' (2005). **ניקול ודניאל ומה שביניהם: מגמות באוריינטציה של עולי שנות התשעים כמשתקף בשמות שהם בוחרים לילדיהם - הד האולפן החדש**, 88.
- רם, א' (2005). **הגלובליזציה של ישראל - מק'וורלד בתל-אביב ג'יהאד בירושלים**. תל אביב: רסלינג.
- שורצולד-רודריג, א' ובירנבוים, ע"מ (2001). **עיוני צורה ומשמעות בשמות פרטיים של דתיים וחילוניים ילידי 1983-1992. תלפיות, שנתון המכללה**, 465-474.

שטאל, א' (1995). שמות ילדים כמשקפים הבדלים אידיאולוגיים בין הורים. **ידע עם: במה לפולקלור יהודי**, כ"ו (59-60), 186-194.
שמעוני, ש' (2010). ניתוח שיח בגישת התיאוריה המעוגנת בשדה, בתוך ע' קופפרברג (עורכת), **חקר הטקסט והשיח (עמ' 25-46)**. אוניברסיטת בן גוריון בנגב.

Akinnaso, F. N. (1981). Names and naming principles in cross-cultural perspective. *Names*, 29 (1), 37-63.

Arnett, J. J. (2002). The Psychology of Globalization. *American Psychologist*, 57(10), 774-783.

Beit-Hallahmi, B. (1998). Naming norms and identity choices in Israel, In E. Krausz & G. Tulea (eds.) *Jewish Survival* (pp. 191-225). New Brunswick, NJ: Transaction publishers,

Berry, J. (1997). Immigration, acculturation and adaptation. *Apple Psychology*, 46 (1), 5-68.

Bright, W. (2003). What IS a Name? Reflections on Onomastics, *Language and Linguistics*, 4(4), 669-681.

Chiu, C. Y., Cheng, S. Y. Y. (2007). Toward a social psychology of culture and globalization: Some social cognitive consequences of activating two cultures simultaneously. *Social and Personality Psychology Compass*, 1 (1), 84-100.

Cleveland, M. & Laaroche, M. (2007). Acculturation to the global consumer culture: Scale development and research paradigm. *Journal of Business Research*, 60 (3), 249-259.

Cooper, S. (1999). Names as cultural documents. *TAN*, 13-22.

Crystal, D. (2003). *English as a Global Language*. Second Edition, Cambridge University Press.

Ephratt, M. (2013). Names of people: Modern Hebrew. *Encyclopedia of Hebrew Language and Linguistics (EHLL)*, 2 (pp. 767-775). Brill.

Erez, M. & Gati, E. (2004). A Dynamic, Multi-Level Model of Culture: From the Micro Level of the Individual to the Macro Level of a Global Culture. *Applied Psychology*, 53(4), 583-598.

Gerhards, J. (2005). *The Name Game: Cultural Modernization & First Names*. Transaction Publishers, pp. 65-124.

Haarmann, H. (1989). *Symbolic Values of Foreign Language Use: From the Japanese Case to a General Sociolinguistic Perspective*. Mouton de Gruyter.

Hunnerz, U. (1992). The Global Ecumene. *Cultural Complexity: Studies in the Social Organization of Meaning*, Colombia University Press, pp. 217-269.

- Iwabuchi, K. (2002). *Recentring Globalization: Popular culture and Japanese transnationalism*, Duke University Press, pp. 1-84.
- Jayaraman, R. (2005). 'Personal Identity in a Globalized World: Cultural Roots of Hindu Personal Names and Surnames'. *The Journal of Popular Culture*, 38 (3), Oxford, 476-490.
- Lawson, E. D. (1984). Personal names: 100 years of social science contributions. *Names*, 32 (1), 45-73.
- Lehrer, A., 1994, Proper names: Lingsuitic aspects, in R. E. Asher, J.M.Y., Simpson, (eds.), *The Encyclopedia of Language and Linguistics* (pp. 3372-3374). Oxford: Pergamon Press.
- Leitmann, B. L. (2005). Globalisation and its consequences, *Eotvos Lorand Tudományegyetem*. Budapest, pp. 207-221.
- Miller, N. (1927). Some Aspects of the Name in Cultural History, *American Journal of Sociology*, 32 (4), 585-600.
- Rosenhouse, J. (2002). Personal Names in Hebrew and Arabic: Modern Trends compared to the past. *Journal of Semitic Studies*, XLVII (1), 97-113.
- Zgusta, L. (1993) Names. *Britannica*, 24, pp. 733-738.